

Соціально-педагогічні аспекти інноваційної діяльності педагога в дитячому оздоровчому таборі

Передмова

В умовах динаміки сучасних економічних і соціальних процесів постійно збільшується навантаження на школярів, яким необхідний повноцінний відпочинок. Проблему оздоровлення та повноцінного відпочинку дітей ефективно вирішують дитячі оздоровчі табори.

Дитячі оздоровчі табори сьогодні є установами додаткової освіти. У «Типовому положенні про оздоровчий табір» викладені основні завдання закладу щодо забезпечення необхідних умов для особистісного розвитку, зміцнення здоров'я і професійного самовизначення, адаптація їх до життя в суспільстві, формування загальної культури, організації змістовного дозвілля.

Сьогодні від педагога вимагається більш високий рівень професіоналізму в роботі з дітьми, вміння організувати спілкування, вибудувати відносини з кожною дитиною таким чином, щоб сприяти її духовному розвитку і вихованню. Педагог, що працює в якості організатора дитячого колективу, перебуває в постійному пошуку творчого наповнення всієї організації його життя та діяльності.

Для того, щоб дозвілля було більш насиченим і яскравим, педагоги - організатори в дитячих оздоровчих таборах, постійно працюють над створенням нових програм змін і форм організації дозвілля, тобто здійснюють інноваційну діяльність.

Інноваційна діяльність в дитячому оздоровчому таборі можлива якщо:

- Професійна діяльність педагога має яскраво виражений творчий характер;
- Дитячий оздоровчий табір має достатню матеріальну базу для здійснення інноваційної діяльності;
- Керівництво установи зацікавлене у створенні та реалізації інноваційних проектів і підтримує педагога.

Розділ 1.

Деякі аспекти інноваційної діяльності педагога .

Термін «інновація» походить від англійського слова «innovation», що в перекладі означає «введення новацій».

Однією з неодмінних компонентів педагогічної діяльності вчителя є інноваційна діяльність. Це творчий, дослідницький вид педагогічної діяльності. Педагогічна наука розвивається в процесі інноваційної діяльності педагогів-новаторів та звичайних вчителів. Застосування педагогічної теорії на практиці саме по собі носить творчий і дослідницький характер, тому що ніколи не буває двох однакових дитячих колективів, ніколи не буває двох однакових дітей і ніколи не повториться вчорашня педагогічна ситуація. У зв'язку з цим педагог – організатор повинен завжди у своїй роботі бути не тільки дослідником, а й новатором. Він повинен не тільки творчо застосовувати відомі педагогічні

методики і технології, а й намагатися самостійно їх створювати у власній практиці.

Поняття про інновації в освіті, їх класифікація

Нововведення, або інновації, характерні для будь-якої професійної діяльності людини і тому природно стають предметом вивчення, аналізу та впровадження. Інновації самі по собі не виникають, вони є результатом наукових пошуків, передового педагогічного досвіду окремих педагогів і цілих колективів. Цей процес не може бути стихійним, він потребує управління.

Словник С. І. Ожегова дає наступне визначення нового:

«Новий - вперше створений або зроблений, що з'явився або виник нещодавно, замість колишнього, знову відкритий, що відноситься до найближчого минулого або до теперішнього часу, недостатньо знайомий, маловідомий».

Слід зауважити, що у тлумаченні терміну нічого не говориться про прогресивність, про ефективність нового.

Поняття "інновація" в перекладі з латинської мови означає "оновлення, нововведення або зміна". Це поняття вперше з'явилося в дослідженнях в XIX столітті і означало введення деяких елементів однієї культури в іншу. На початку XX століття виникла нова галузь знання, інноватика - наука про нововведення, в рамках якої стали вивчатися закономірності технічних нововведень у сфері матеріального виробництва.

Педагогічні інноваційні процеси стали предметом спеціального вивчення на Заході приблизно з 50-х років і в останнє двадцятиріччя в нашій країні.

Стосовно до педагогічного процесу інновація означає введення нового в цілі, зміст, методи і форми навчання та виховання, організацію спільної діяльності вихователя і дитини.

Про інновації в освітній системі заговорили з 80-х років XX століття. Саме в цей час у педагогіці проблема інновацій і, відповідно, її понятійного забезпечення стали предметом спеціальних досліджень. Терміни "інновації в освіті" і "педагогічні інновації", що вживаються як синоніми, були науково обгрунтовані та введені в категоріальний апарат педагогіки.

Педагогічна інновація - нововведення в педагогічну діяльність, зміни у змісті та технології навчання і виховання, що мають на меті підвищення їх ефективності.

Таким чином, інноваційний процес полягає у формуванні та розвитку змісту та організації нового. У цілому під інноваційним процесом розуміється комплексна діяльність зі створення (народження, розробці), освоєння, використання і поширення нововведень. У науковій літературі розрізняють поняття "новація" та "інновація". Сутність цих понять дуже докладно розглянута в порівняльній таблиці В. І. Слободчикова

Характеристика понять «новація» та «інновація»

Критерії	Новація	Інновація
Масштаб цілей і завдань	Приватний	Системний
Методологічне забезпечення	У рамках існуючих теорій	Виходить за рамки існуючих теорій
Науковий контекст	Відносно легко вписується в існуючі «норми» розуміння і пояснення	Може викликати ситуацію нерозуміння, розриву і конфлікту , оскільки суперечить прийнятим «нормам» науки
Характер дій (якість)	Експериментальний (апробування приватних нововведень)	Цілеспрямований пошук і максимально повне прагнення отримати новий результат
Характер дій (кількість)	Обмежений за масштабом і часу	Цілісний, тривалий
Тип дій	Інформування суб'єктів практики, передача «з рук в руки» локального нововведення	Проектування нової системи діяльності в даній практиці
Реалізація	Апробація, впровадження як управлінський хід (зверху або за домовленістю з адміністрацією)	Пророкування, культивування (зсередини), організація умов і простору для відповідної діяльності
Результат, продукт	Зміна окремих елементів в існуючій системі	Повне оновлення позиції суб'єктів практики, перетворення зв'язків у системі і самої системи
Новизна	Ініціатива в діях, раціоналізація, оновлення методик, винахід нової методики	Відкриття нових напрямків діяльності, створення нових технологій, набуття нової якості результатів діяльності
Наслідки	Удосконалення колишньої системи, раціоналізація її функціональних зв'язків	Можливо народження нової практики або нової парадигми досліджень і розробок

Отже, новація - це [саме](#) засіб (новий метод, методика, технологія, програма тощо).

А інновація - це цілеспрямована зміна, що вносить у середовище виховання нові стабільні елементи, що викликають перехід системи з одного [стану](#) в

інший.

Нововведення при такому розгляді розуміється як результат інновації, а інноваційний процес розглядається як розвиток трьох основних етапів:

**генерування ідеї (у певному випадку - наукове відкриття),
розробка ідеї в прикладному аспекті
і реалізація нововведення на практиці.**

У зв'язку з цим, інноваційний процес можна розглядати як процес доведення наукової ідеї до стадії практичного використання і реалізації пов'язаних з цим змін у соціально - педагогічному середовищі. Діяльність, що забезпечує перетворення ідей у нововведення і формує систему управління цим процесом, є інноваційною діяльністю.

Існує й інша характеристика етапів розвитку інноваційного процесу.

У ній виділяють наступні дії:

- **Визначення потреби в змінах;**
- **Збір інформації та аналіз ситуації;**
- **Попередній вибір або самостійна розробка нововведення;**
- **Прийняття рішення про впровадження (освоєння);**
- **Власне саме впровадження, включаючи пробне використання нововведення;**
- **Інституалізація або тривале використання нововведення, у процесі якого воно стає елементом повсякденної практики.**

Сукупність усіх цих етапів утворює одиничний інноваційний цикл. Інновації в освіті вважаються нововведеннями, спеціально спроектованими, розробленими або випадково відкритими в порядку педагогічної ініціативи. Як зміст інновації можуть виступати: науково-теоретичне знання певної новизни, нові ефективні освітні технології, виконані у вигляді технологічного опису проекту ефективного інноваційного педагогічного досвіду, готового до впровадження.

Нововведення - це нові якісні стани навчально-виховного процесу, що формуються при впровадженні в практику досягнень педагогічної і психологічної наук, при використанні передового педагогічного досвіду.

Інновації розробляються і проводяться не органами державної влади, а працівниками та організаціями системи освіти і науки.

У залежності від специфіки та місця використання розрізняють кілька видів нововведень.

Технологічні інновації - це нові способи виготовлення продуктів, нові технології їх виробництва. Вони створюють основу для розвитку промисловості і технологічного переозброєння галузі. Стосовно до сфери освіти такого роду нововведення стосуються різних технічних засобів і устаткування, використаного в навчанні. З позицій дидактики введення інформаційного середовища і програмного забезпечення внесли величезну кількість нових можливостей. Комп'ютерні технології за рахунок своєї швидкодії і великих резервів пам'яті є принципово новими засобами навчання. Вони дозволяють реалізовувати багато варіантів проблемного навчання, будувати різні схеми діалогових режимів та індивідуальних підходів у викладанні та навчанні.

Методичні інновації - це інновації в галузі методики навчання і виховання,

викладання і організації навчально-виховного процесу. Це найбільш поширений і характерний тип нововведень у сфері освіти, що охоплює процес викладання природничо - наукових та гуманітарних дисциплін від дошкільного виховання до вищої освіти, підготовки і перепідготовки кадрів.

На практиці методичні інновації часто пов'язані з організаційними нововведеннями. Вони зустрічаються в освітній ситуації, коли запланована мета, загалом, зрозуміла, але методи і засоби її реалізації потребують додаткових досліджень. Цей тип інновацій домінує в приватних методиках, рідше представлений в дидактиці і теорії виховання і практично не зустрічається в працях з історії педагогіки.

Організаційні нововведення стосуються освоєння нових форм і методів організації праці, а також інновацій, які передбачають зміни співвідношення сфер впливу (як по вертикалі, так і по горизонталі) структурних підрозділів, соціальних груп чи окремих осіб. Зокрема, питання комплектування різних класів і груп, способів роботи в класах, групах, шкільних і позашкільних колективах.

Управлінські нововведення зачіпають структуру, методи управління виробництвом, організаціями, орієнтовані на заміну елементів системи управління (або всієї системи в цілому) з метою прискорення, полегшення або поліпшення вирішення поставлених завдань. Приклади управлінських інновацій ми знаходимо в працях, які стосуються вдосконалення управління системою освіти на різних рівнях.

Економічні інновації охоплюють позитивні зміни у фінансовій, платіжній, бухгалтерській областях, а також у плануванні, мотивації та оплати праці й оцінці результатів діяльності в освіті. Напряму вони не пов'язані з педагогікою, тим не менш, їх вплив позначається на роботі всієї системи освіти, а також у наданні населенню платних освітніх послугах.

Соціальні нововведення проявляються у формі активізації людського фактору шляхом розробки та впровадження системи удосконалення кадрової політики; системи професійної підготовки та підвищення кваліфікації працівників; системи соціально-професійної адаптації новоприйнятих на роботу осіб; системи винагороди та оцінки результатів праці. Це також поліпшення соціально-побутових умов життя працівників, умов безпеки і гігієни праці, культурна діяльність, організація вільного часу. Для більшості педагогічних нововведень характерний соціальний ефект. Він проявляється в підвищенні рівня освіти, культури, професійної підготовки молоді, усунення негативних явищ в житті суспільства, правопорушень, раціоналізації розумової та фізичної праці, формуванні корисних навичок і звичок, досягненні більш високого рівня вихованості.

Юридичні інновації стосуються нових і змінених законів та нормативно-правових документів, що визначають і регулюють усі види діяльності освітніх установ. В останні роки видано ряд законів і постанов, пов'язаних з атестацією учнів, введенням освітніх стандартів, акредитацією освітніх установ, підготовкою та перепідготовкою керівних кадрів і ін. Загальний позитивний ефект досягається за рахунок різних груп інновацій, що враховують запити суспільства і перспективні завдання в галузі виховання підростаючого покоління.

Розділ 2.

Досвід інноваційної діяльності педагога в дитячому оздоровчому таборі

2.1 Дитячий оздоровчий табір і його функції

Літні [канікули](#) для школярів - це відновлення здоров'я, і розвиток творчого потенціалу, вдосконалення [особистісних](#) можливостей, залучення до [культурних](#) та освітніх цінностей, входження в систему нових соціальних зв'язків, втілення власних планів, задоволення індивідуальних інтересів в особистісно значимих сферах діяльності.

Одна з найбільш поширених форм літнього відпочинку дітей, підлітків і юнацтва є дитячі оздоровчі табори. [Літній табір](#) є, з одного боку, формою організацію вільного часу дітей різного віку, статі та рівня розвитку, з іншого - простором для оздоровлення, розвитку художньої, технічної, соціальної творчості дитини.

Дитячий оздоровчий табір має свою специфіку, що дає йому певні [переваги](#) перед іншими формами і засобами відпочинку та виховання.

Перш за все вони в тому, що життя в таборі значно відрізняється від звичної домашньої обстановки. Це проявляється,

По-перше, у спільному проживанні дітей.

По-друге, саме тут діти більш тісно взаємодіють зі своїми дорослими наставниками, між ними швидше виникає «зона довіри».

По-третє, діти долучаються до здорового і безпечного способу життя - в природних умовах соціального і природного середовища.

В-четверте, діти активно спілкуються з [природою](#), що сприяє зміцненню їх здоров'я та підвищенню рівня екологічної культури.

В-п'яте, відпочинок, розваги та всілякі хобі дітей дають їм можливість відновити свої фізичні й душевні сили, зайнятися цікавою справою. Все це допомагає розвинути нові навички, розкрити потенціал своєї особистості.

На сьогоднішній день існує велика різноманітність таборів як по майновій приналежності, юридичного статусу, [організаційній](#) структурі, так і за змістом діяльності, що забезпечують кожному [право](#) вибору власної стратегії додаткової освіти. Наявність досить великого числа видів діяльності, можливість їх вільного вибору та складання індивідуальної програми в поєднанні з чітким визначенням кількості обов'язкових занять та розпорядку їх відвідування створюють вдалу комбінацію індивідуального та [колективного](#) підходу в організації освітньо-виховного процесу.

Орієнтація на інтереси дитини, сьогодні одна з важливих рис дитячого оздоровчого табору. Дитячий табір створює сприятливі умови для самовдосконалення та самореалізації особистості. Дедалі більшої ваги вплив на діяльність дитячих заміських таборів, як установ додаткової освіти країни, набуває гуманістична [психологія](#). Повага до особистості дитини, до її внутрішнього світу, визнання його права бути самим собою, створення умов для розвитку її [здібностей](#), задоволення індивідуальних потреб і самореалізації - все це [характеризує](#) дитячий оздоровчий табір гуманістичної орієнтації. [Такий](#) табір надає вибір напрямку і темпу розвитку кожному підліткові і шляхи задоволення його нових актуальних потреб.

Для організації діяльності дитячих оздоровчих таборів пріоритетні такі положення:

-- Дитячі оздоровчі табори є частиною соціального середовища, в якій діти реалізують свої можливості, потреби в індивідуальній, фізичній та соціальній компенсації;

-- В основі діяльності дитячого оздоровчого табору лежать принципи масовості та загальнодоступності заходів за інтересами; розвитку творчості та самодіяльності, соціально значимої спрямованості діяльності; єдності оздоровчої та виховної роботи з дітьми; взаємозв'язку з родиною і соціальним середовищем;

-- Дитячі оздоровчі табори характеризують предметно-практична діяльність, конкретні життєві ситуації, які допомагають пізнати дитину, вибудувати стосунки між дітьми та дорослими.

При правильно організованій діяльності дитячий оздоровчий табір має сприятливу атмосферу для самопізнання і самовиховання. В умовах табору можуть бути організовані всі провідні види діяльності (комунікативна, спортивна, трудова, пізнавальна, естетична, художньо-творча, освітня і т.п.). Взаємодія дітей у таборі носить нетрадиційний характер за змістом і формою, дозволяє включати їх у ті чи інші сфери діяльності, що сприяє прояву ініціативи і суб'єктної активності. Важливо створювати таку обстановку, при якій кожна дитина відчуває причетність до вирішення завдань, що стоять перед колективом.

Розвиток самоврядування допомагає відчути всю складність соціальних відносин, сприяє формуванню соціальної активності, розвитку лідерства. Створення умов для розвитку самоврядування передбачає включення дітей у складні взаємини, що складаються в колективі. Через свою участь у вирішенні проблем загону, табору діти виробляють у себе якості, необхідні для подолання труднощів соціального життя. Від відношення дітей до цілей спільної діяльності залежить їх позиція у вирішенні управлінських проблем.

Характер розвитку і ступінь оздоровлення дітей в значній мірі залежать від рівня професіоналізму та спеціальної компетентності дорослих, які організовують життєдіяльність дитини в таборі протягом всієї зміни і кожного дня.

2. 2 Соціально-педагогічні аспекти інноваційної діяльності в дитячому оздоровчому таборі

Традиційна культурно-дозвільна спрямованість діяльності педагога (вожатого, вихователя) недостатня, сучасна практика вимагає доповнення її соціально-педагогічної складової.

Вивчаючи соціально-педагогічні аспекти інноваційної діяльності, треба спиратися на структуру соціально-педагогічної компетентності педагога дитячого оздоровчого табору.

1. Когнітивний компонент (теоретичний) виражається в соціально-педагогічних знаннях; знаннях основ соціально-культурної та дозвільної діяльності; знаннях основ надання першої медичної допомоги, особливості охорони здоров'я і техніки безпеки; знаннях вікових особливостей дітей, особливості поведінки дітей різних соціальних груп, дітей з проблемами в

розвитку, і методів роботи з ними; знаннях індивідуально - [психологічних](#) особливостей особистості, групи, колективу; знаннях нормативно - правової бази діяльності вожатого, вихователя дитячого оздоровчого табору; інформованості про вимоги до особистості вожатого або вихователя; загально педагогічні та психологічні знання.

II. Особистісний компонент виражається у внутрішній готовності здійснювати соціально-педагогічну діяльність; педагогічному оптимізмі вожатого (вихователя); гуманістичної позиції; альтруїзму; [милосерді](#); усвідомленні своїх професійно-особистісних орієнтацій; толерантності; емпатії; стійкої мотивації до здійснення соціально-педагогічної діяльності; розвиненою [особистісною](#) та професійною [рефлексією](#); відкритості; комунікабельності; общепрофесійної культури особистості; відповідальності; ініціативності; креативності.

III. Технологічний компонент виражається в умінні взаємодіяти з дітьми різних соціальних груп; умінні організовувати дозвілля дітей; професійній мобільності; умінні виконувати соціально-педагогічні функції; умінні надати педагогічну підтримку вихованцям; застосовувати соціально-педагогічні знання на практиці в умовах табору; оволодінні методами розвитку у дітей навичок толерантної, творчої поведінки, самопізнання, ціннісних орієнтацій та формуванні мотивації до здорового способу життя, а також методами, що сприяють адаптації дитини до нових умов, успішної її інтеграції в мікросоціумі, компенсації і реабілітації; умінні створювати кожній дитині ситуації успіху

Виділяють три рівні соціально-педагогічної компетентності вожатих, вихователів у дитячому оздоровчому таборі:

Низький – (початковий): вожатий, вихователь виявляє інтерес до професійної діяльності, але важко орієнтується в складних педагогічних [ситуаціях](#), організаторські [здібності](#) проявляє рідко; [емпатія](#) і [рефлексія](#) проявляються також досить рідко, що заважає налагодженню тісних контактів з дітьми, батьками та колегами, слабо розвинена [креативність](#), не прагне до самовдосконалення та самореалізації;

- **Середній (репродуктивний)**: передбачає наявність теоретичних знань, але застосовувати їх на практиці вожатий не готовий, його вміння обмежені застосуванням знань лише в рамках конкретної ситуації; товариський, але не завжди гнучкий у стосунках з дітьми, батьками та колегами; організаторські якості проявляються недостатньою мірою; інтерес до обраної професійної діяльності виражений недостатньо; володіє відносно високим рівнем розвиненості емпатії та рефлексії; творча діяльність здійснюється під впливом стимулюючих зовні факторів; невисока потреба в самовдосконалення та самореалізації;

- **Високий (креативний)**: у вожатого сформовано загальні соціально-педагогічні знання, вміння, навички, способи вирішення професійних завдань; яскраво виражена здатність і готовність до науково-дослідної роботи; [в контактах](#) з дітьми, батьками, колегами виявляє відкритість, товарищівість, гнучкість, вміє встановлювати доброзичливі відносини; володіє організаторськими [здібностями](#); проявляє постійне прагнення до творчості, до

самопізнання, самовдосконалення і самооцінки. Застосовує на практиці соціально-педагогічні технології відповідно до ситуації.

Помітні зміни, що свідчать про становлення особистості вожатого, вихователя як суб'єкта власної соціально-педагогічної діяльності, відбуваються в структурі технологічного компонента; взаємодія вожатого з дітьми і колегами відрізняються вираженою гуманістичною спрямованістю. У структурі педагогічного мислення важливе місце займають рефлексія і емпатія. Вожатий, вихователь відрізняється високим ступенем результативності педагогічної діяльності, мобільністю соціально-педагогічних знань, затвердженням відносин співробітництва і співтворчості з вихованцями та колегами.

Таким чином, соціально-педагогічна робота в оздоровчому таборі проявляється у формі спільної анімаційної діяльності дитини і педагога, в ході якої обидва учасники педагогічного процесу взаємно збагачують свій соціальний досвід через творче пізнання себе і свого світу.

2.3 Методи виявлення педагогічних інновацій

Розглядаючи метод як спосіб досягнення поставленої мети, ми звернулися до тих з них, які дозволяють, на наш погляд, виявити наявність педагогічних інновацій.

По-перше, це знайомство з результатами педагогічної діяльності. Таке знайомство може проходити в різній формі - аналіз діяльності учнів, відвідування занять, бесіди з учнями, батьками та педагогами. Метою такої роботи є виявлення результатів, більш кращих і значних, у порівнянні з іншими.

По-друге, відвідування педагогічних конференцій, симпозіумів і семінарів. Зазвичай на таких зборах педагоги діляться своїми досягненнями, розповідають про успіхи в навчальній та виховній роботі. Під час таких конференцій проходить, звичайно, і знайомство з педагогічними інноваціями, однак більш глибоко вивчення відбувається у формах безпосередньої участі.

По-третє, вивчення педагогічних інновацій. Тут першорядне значення в процесі вивчення педагогічних інновацій мають емпіричні методи - спостереження, бесіда, вивчення наукових педагогічних праць і т.д.

Спостереження є одним з найпоширеніших методів вивчення педагогічних інновацій. У процесі спостереження є можливість безпосереднього знайомства з діяльністю педагога -новатора. У зв'язку з цим, педагоги часто проводять відкриті заняття з своєї дослідницької проблематики, запрошують колег і вчених для знайомства і аналізу своєї педагогічної діяльності. Перед спостереженням необхідно скласти програму спостереження, тобто визначити ті моменти, на які необхідно буде звернути свою увагу. Після спостереження необхідно обов'язково зробити висновки.

Розмова є також одним їх поширених методів вивчення інновацій. Під час бесіди є можливість дізнатися детальніше, і в невимушеній обстановці про інноваційну діяльність педагога. До розмови також необхідно заздалегідь готуватися, необхідно, по можливості, скласти план бесіди, акцентувати свою увагу на проблемах і постаратися в процесі бесіди їх обговорити.

Інтерв'ювання. До цієї форми роботи необхідно ретельно готуватися. До початку інтерв'ювання необхідно вивчити інноваційну роботу педагога, проаналізувати її з точки зору сучасної теорії і практики освіти, скласти план інтерв'ю. Тільки при дотриманні зазначених вимог інтерв'ю може дати відповідні результати.

Анкетування. [Психологічний](#) вербально-комунікативний метод, в якому в якості засобу для збору відомостей від респондента використовується спеціально оформлений список питань - анкета.

Такі основні методи виявлення і вивчення педагогічних інновацій.

Вивчивши теоретичні аспекти інноваційної діяльності педагогів, ми прийшли до наступних висновків.

Педагогічна інновація - нововведення в педагогічну діяльність, зміни у змісті та технології виховання, що мають на меті підвищення їх ефективності. [Інновації](#) в освіті вважаються нововведеннями, спеціально спроектованими, розробленими або випадково відкритими в порядку педагогічної ініціативи.

Наявність різних підходів до класифікації інновацій дозволяють дослідникам урізноманітнити свою діяльність. [Інновації](#) розрізняють: за видами діяльності; за характером внесених змін; за масштабом внесених змін; з проблематики: залежно від області реалізації або впровадження; за джерелом виникнення; за масштабом використання; в залежності від функціональних можливостей; за масштабністю та соціально-педагогічної значущості.

Висновки

Етап розвитку, на якому перебувають сьогодні педагогічна [теорія](#) і практика, характеризується станом мінливості, постійної динаміки. Невипадково в педагогічному середовищі так часто вживаються поняття, пов'язані зі спробою окреслити феномен новизни, виділити його з традиційної педагогічної практики: «нововведення», «новація», «інновація».

Інноваційна діяльність завжди спрямована на створення нового: на пошук нових шляхів вирішення старих проблем, на впровадження нових технологій, на побудову нових відносин між учасниками виховного процесу, на досягнення нових результатів, на отримання нових знань.

Інноваційна діяльність не тільки народжує ініціативу, прагнення до систематичного поповнення знань, вона спонукає також провести [рефлексію](#) своєї діяльності, а головне, допомагає створювати ситуацію успіху, яка сприяє професійному та [особистісному](#) розвитку педагогів. Однак у зв'язку з необхідністю практичної експертизи інноваційних явищ, процесів і результатів педагога -дослідникам необхідні певні орієнтири для аналізу змін, що відбуваються в [педагогічній](#) реальності.

Вивчаючи інноваційну діяльність в дитячому оздоровчому таборі, ми прийшли до висновку про необхідність створення спеціальних умов для її здійснення. У зв'язку з цим, необхідно [мати](#) на увазі наступне.

По-перше, вибір тематики інноваційної діяльності повинен співвідноситися з регламентуючими документами зі стратегії розвитку освіти.

По-друге, необхідно відкритий [інформаційний простір](#) про напрями та результати інноваційної діяльності, що дозволить, вибираючи тему для створення нововведень, врахувати досвід колег, які працюють за обраним напрямом.

По-третє, потрібні програми підвищення кваліфікації, які допоможуть розвивати навички дослідницької діяльності педагогів.

По-четверте, важливо сформулювати умови для розвитку культури інноваційної діяльності педагогів, щоб реалізувати той потенціал, який є в кожному з творчо працюючих в ДОТ. При цьому основним завданням стає не стільки завдання навчити чогось нового [колектив](#) педагогів, скільки стимулювати їх самонавчання, щоб у процесі діяльності педагога, які працюють в дитячому оздоровчому таборі, змогли самі знаходити й одержувати необхідні знання, а також могли застосовувати ці знання у своєму творчому пошуку.

Істинно успішною інноваційна діяльність будь-якого педагога може бути тільки у випадку регулярної та активної підтримки (психологічної і матеріальної) з боку адміністрації.

Список використаних джерел

1. [Адольф](#) В.А., Ільїна Н.Ф. [Інноваційна](#) діяльність педагога в процесі його професійного становлення. - [Красноярськ](#): Polikom, 2007.
2. Алексеева, Л. М. [Інноваційні](#) технології як ресурс експерименту / Л. М. Алексеева // Учитель. - 2004. - № 3.
3. Белкін, А. С. Про педагогічній творчості вчителя / А. С. Белкін; Урал. держ. пед. ун-т. - Єкатеринбург, 2000.
4. Валеев Г.Х. Методологія і методи психолого-педагогічних досліджень: Навчальний посібник для [студентів](#) 3-5-х курсів педагогічних вузів за фахом «031000 - [Педагогіка](#) і психологія» .- Стерлітамак: Стерлітамак. держ. пед. ін-т, 2002.
5. Горова В.І., Тарасова С.І. Підготовка вчителя до дослідницької діяльності. - М.: Ілекса; [Ставрополь](#): Ставрополь-серввисшкола, 2002.
6. Гурье Л.І. Проектування педагогічних систем: Учеб. посібник; Казан. держ. технол. ун-т. - [Казань](#), 2004.
7. Дахін, А. М. Російське [освіта](#): [модернізація](#) або розвиток? / А. М. Дахін // [Народна освіта](#). - 2003. - № 2.
8. Єфремов, К. Освітній потенціал заміських дитячих таборів / К. Єфремов // [Народна освіта](#). - 2004. - № 3.
9. [Інноваційне](#) навчання: стратегія і практика - [матеріали](#) першого науково-практичного семінару [психологів](#) і організаторів шкільної освіти (Сочі, 3-10 жовтня, 1993 р.) / За ред. В.Я. Ляудіс. М., 1994.
10. Коджаспірова Г.М., Коджаспіров А.Ю. [Педагогічний словник](#): Для студ. вищ. і середовищ. пед. навч. закладів. - М.: Видавничий центр "Академія", 2003.
11. Лазарев, В. С. Поняття педагогічної та інноваційної системи школи / В. С. Лазарев // Сільська [школа](#). - 2003. - № 1.
12. Лазарев, В. С. [Управління](#) нововведеннями - шлях до розвитку школи / В. С. Лазарев // Сільська школа. - 2004. - № 1.
13. Люкшин, М. А. Дозвільна діяльність в літньому таборі / М. А. Люкшин // [Виховна робота в школі](#). - 2006. - № 2.
14. [Методика виховної роботи](#): Учеб. посібник для студ. вищ. навч. закладів / За ред. В.А. Сластенина. - М.: Видавничий центр «Академія», 2005.
15. Назімов, С. С. [Педагогічні інновації](#) в національно-регіональному компоненті змісту освіти / С. С. Назімов // Учитель.-2005 .- № 6.
16. Новосьолов, А. С. Новизна та критерії новизни в педагогічних розробках / А. С. Новоселов // Шкільні технології. - 2003. - № 4.
17. Загальна і [професійна педагогіка](#): Навчальний посібник для студентів, що навчаються за спеціальністю «Професійне навчання»: У 2-х книгах / Под ред. В.Д. Симоненко, М.В. Запопадливіх. - Брянськ: Вид-во Брянського державного університету, 2003. - Кн.1.
18. Ожегов, С.І. [Словник](#) російської мови / С. І. Ожегов. - М.: 1978.
19. [Педагогіка](#): Навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів / В. А. Сластьонін, І. Ф. Ісаєв, О. І. Міщенко, Є. Н. Шиянов. - М.: Школа-Пресс, 1997.
20. [Подимова Л. С.](#) Підготовка вчителя до інноваційної діяльності. - М., 1995. [Управління сучасною школою](#): Посібник для директора школи / За ред. М.М. Поташника. - М., 1992.

21. [Пугачова](#), М. Б. Психолого-педагогічне забезпечення інноваційної діяльності загальноосвітнього закладу / Н. Б. [Пугачова](#) // Завуч. -2005 - № 3.
22. Рапацевіч, Є. С. Педагогіка. Велика сучасна енциклопедія / Є. С. Рапацевіч .- Мінськ: Сучасне слово. - 2005.
23. Сластенін В.А., Подимова Л.С. Педагогіка: Інноваційна діяльність. М., 1997.
24. Селіванов В.С. Основи загальної педагогіки: [Теорія](#) і методика виховання / За ред. В.А. Сластенина. - М.: Видавничий центр «Академія», 2000.
25. Слободчиков, В.І. Інновації в освіті: [підстави](#) і сенс Слободчиков // [Дослідницька робота](#) школярів: наук.-метод. журн. - М., 2004. - N 2. № 3.
26. Слободчиков В. І. Інновації та експеримент в освіті / Слободчиков В. І. / З якими проблемами можуть зіткнутися практики при будові інноваційної системи?, 2008 - № 6
27. Совайленко, В. В. Тридцять років потому: новатори знову потрібні / В. В. Совайленко // Учительська газета. - 2002. - № 47.
28. Сисоєва М.Є. Основи вожатського майстерності / М.Є. Сисоєва, С.С. Хансова. - М.: Центр гуманітарної літератури «РОН», 2002.
29. Таран Ю.В. Соціально-педагогічна діяльність дитячого оздоровчого табору / Ю.В. Таран // народна освіта. - 2004. - № 3.
30. Тюнников, Ю. С. Аналіз інноваційної діяльності загальноосвітньої установи: сценарій, підхід / Ю. С. Тюнников // [Стандарти](#) і [моніторинг](#) в освіті. - 2004. - № 5.
31. [Федеральна](#) цільова програма «Діти Росії» на 2007-2010
32. Хуторський А. В. Особистісна орієнтація освіти як педагогічна інновація / А. В. Хуторський // Шкільні технології. - 2006. - № 1.
33. Чагіна Н.С. [Педагогічне](#) забезпечення процесу формування соціально-педагогічної компетентності вожатого // Вісник Університету РАО, 2008. - № 2.
34. Чагіна Н.С. Теоретична модель соціально-педагогічної діяльності вожатого в дитячому оздоровчому таборі // Психолого-педагогічні проблеми соціального становлення особистості: збірник наукових праць / Під. ред. Н. Н. Нікітіної, І. Д. Демаковой. - К.: УлГПУ, 2007.
35. Юсуфбекова Н. Р. Загальні [основи педагогічних](#) інновацій: Досвід розробки теорії інноваційного процесу в освіті. - М., 1991.
36. Шахід Юсуф Від креативності до інновації / Шахід Юсуф / Питання освіти. - 2007 .- № 4.
37. <http://journal.sakhgu.ru/work.php?id=38>
38. <http://www.in-exp.ru/magazine.html>
39. <http://www.vodokanal-travel.ru>
40. <http://www.in-exp.ru/inexp-6-2008/38-teor-in-exp-dejat/125-vved-in-probl.html>
41. <http://festival.1september.ru/articles/516438/>
42. <http://www.humanities.edu.ru/db/msg/84281>
43. <http://www.innovprom.ru/innovacii-v-pedagogike>